

AZ ÖREGTEMETŐ EGYHÁZTÖRTÉNETI JELENTŐSÉGŰ HALOTTAI, SÍREMLÉKEI

Az alábbiakban azoknak a személyeknek az életútját gyűjtöttem össze, akiknek a sírja az Öregtemetőben van. Legtöbbjükéről évről-évre megemlékezünk: Halottak napján főleg a lelkészekről, március 15-én és október 23-án pedig a '48-as és '56-os hősookról.

A nevek után feljegyeztem a sírok azonosító számát. Itt az „Ö” betű az Öregtemetőre utal, utána a parcella száma, a sor és azon belül a sír száma következik.

ARANY LÁSZLÓ (1912 - 2005. JANUÁR 19.)

Ö-2/04/08

1. kép Arany László

Nemesi levelük szerint „abai” Aranyok közé Rinyaújlakon született, ahol édesapja 40 évig tanítószkodott, ő volt nyolc gyermek közül a legkisebb. A szerény tanítói fizetésből Arany Bálint ennyi gyermeket felnevelni csak Isten különös kegyelmével tudott. Puritán életmódja, harmonikus házaselete és bölcs gondossága mégis lehetővé tette, hogy gyermekei tisztességes felnőtte váljanak. A szerénységet és a lemondást szükségképpen meg kellett tanulniuk.

A négy fiú a csurgói Református Gimnáziumban tanult, mint ingyenes diák. Itt már kamatoztatták az otthonról hozott zeneszeretetüket. Arany László tagja lett az iskola zenekarának. Természetesnek vették, hogy aki Arany, az ért a zenéléshez, pedig akkor még kottát olvasni sem tudott. Hamar meg kellett azonban tanulnia, mert március 15-én és más iskolai ünnepeken már a zenekar is koncertezett. (11. kép)

Bármerre sodorta az élet, ott hamarosan énekkart alapított, amerre járt összegyűjtötte az énekelni szeretőket. Vallásos légkörben nevelkedett, mivel édesapja lelkészi teendőket is ellátott. Ezért természetes volt, hogy elsősorban a gyülekezetekben szervezett énekkart. Ennek ellenére, az 1930-ban megszerzett érettségi után Budapestre került, ahol eddigre többi fiútestvére folytatta tanulmányait, illetve dolgozott. Tagja lett az Egyetemi Énekkarnak és így 1931-ben hangversenykörúton vehetett részt. Az egy hónapos túra Lengyel-, Ész-, Lett-Finnországon és Litvánián vezetett át. E hosszú tanulmányi szünet után felvették a teológiára.

Itt is, mint élete során mindenhol már az első évben énekkart alapított. Az egyetemi énekkarral eljutott Münchenbe, Olaszországba, ahol pápai kihallgatáson is részt vett.

Segédlelkészként szolgált: Ráckeven, Nagykőrösön, Kiskunhalason, Dunapatajon, Szolnokon és Cegléden. Itt vallásoktató lelkész lett.

1940-ben házasságot köt Füle Ilonával, aki ceglédi birtokos család egyetlen gyermeke volt. Három gyermekük született, László (1941), Virág (1942) és Béla (1946).

A háború alatt végig Cegléden maradt, amiért nagy megbecsülésben részesült. Testvére, Arany Bálint a Kisgazdapárt titkáraként börtönbe került, így Arany László helyzete is nehezzé vált. A felesége által örökölt birtokot államosították és utána csak egy kis szőlő maradt. Mikor nem volt állása, akkor ennek a termését hordta feketén Pestre, hogy mégis megéljenek valahogy. Ezt egészítette ki hitoktatással és temetési stólapénnzel.

1950-ben lett az egyházmegye énekügyi előadója, majd '62-ben az egyházkerületben töltötte be ezt a tisztséget.

1960-ban meghalt a felesége hosszú betegség után, így 1963-ban elvette feleségül Tóth Teréziát, aki élete végéig hű társa volt.

1979-ben felvették a Kodály Társaságba. 2000. augusztus 20-án Cegléd város díszpolgára lett.

Ars poetica

„Mindig azzal igyekeztem foglalkozni, tehetségem szerint lehetőleg jól, ami magyar és ami vallásos. A hit és a magyarság nálam összetartozik. Sosem a sikerért harcoltam: Ha szépen tudunk énekelni és mások ezt megállapították és megköszönték, nagyon örültünk neki, de számomra nem a művészi szempontok voltak fontosak. [...] ha én valahol szólok, akkor nem tudom kihagyni mondanivalómból Istent. Neki mindenért hálával tartozunk. Abban a pillanatban, hogy magunknak kisajátítjuk, ha valakinek tudunk szolgálni, örömet szerezni, megrövidítjük az Istent és mi semmivé válunk.”¹

¹ A ceglédi Sztárai Mihály református vegyeskar története, Szerk.: Pintér Péterné Fésűs Judit, Cegléd 2009. – 9-16. p.

2. kép B. Molnár András síremléke

B. MOLNÁR ANDRÁS (1821-1898)

Ö-8/23/08

Főgondnok 1892-ben.(12. kép)

B. MOLNÁR ELEMÉR

A legvigasztalanabb időkben, az I. világháború idején életre hívta adományával a B. Molnár Erzsébet Szülőotthont.

B. MOLNÁR SÁMUEL (1839-1914. ÁPRILIS 16)

Ö-8/23/10

Cegléd

polgármestere 1878-tól és országgyűlési képviselője 1877-78 között. Tipikus mezteljesítője a mezővárosi polgárnak, eredetileg református

gazda. Kemény polgári öntudattal irányított, és paraszti góggal tartotta távol magától ellenfeleit. A turini út egyik kezdeményezője. Az ő hívására jött a városba és töltött itt két évet Táncsics Mihály.² Az 1895-ben szükségessé vált templom átépítéskor a gyülekezet főgondnoka. (13. kép)

Elveszítette fiatal feleségét és 7 gyermekét. Több gazdagon díszített sírkőre jellemzően ezen is olvasható egy vers is:

„Csendes e sír Éjszakája
Rejt sok néma szenvedőt.
Emlékezet szállj le rája,
S rajta mint a hó sirálya
Csókold meg a levegőt!”

3. kép B. Molnár Sámuel síremléke

² Cegléd története, Szerk.: Ikvai Nándor, Szentendre 1982 – 269-270 p.

BALOGH GYÖRGY (CEGLÉD, 1911. JÚLIUS 2. – BUDAPEST, 2003. SZEPTEMBER 28.)

Ö-2/14/03

Édesapja, Balogh Imre ceglédi református tanító 1880. október 12-én született Cegléden szíjgyártó és lószerszám készítő családba. Üzletük és műhelyük város központjában, a Kőrösi úti patika melletti házukban volt. Gyura Károly ács- és építőmester szép énekhangú Ilona lányát, a polgári iskola volt kitűnő tanulóját vette el feleségül.

A szülei tanítói szolgálati lakásban laktak. Előbb a Déli úti református iskola tanítói lakásában, ahol a három évvel idősebb Imre bátyja is született, majd egy kisfiú, aki csecsemő korában meghalt, és 1911-ben ő, a Ceglédet is érintő kecskeméti nagy földrengés idején. Innen a központi református leányiskola Iskola utcai tanítói lakásába kerültek, ahol nem sokkal később az 1914-ben kitört világháború alatt bosnyák katonai sebesültjei részére hadikórház működött a tantermekben. A háborús idők itt teltek el, és innen járt elemi iskolába öt éves korától kezdve.

Az 1920-as években házat vettek a Kút utcában. Kút utcai házukban halt meg három éves korában agyhártyagyulladásban egy éjszakai betegség után a kisöccsük. Így ketten maradtak gyermekek Imre bátyjával. Innen jártak gimnáziumba. A bátyja hamarosan elkerült hazulról, négy gimnáziumi osztály után a Budai Tanítóképzőbe, majd a Szegedi Tanárképző Főiskolára. György érettségi után a Budapesti Református Teológiai Akadémiára jelentkezett, 1929-ben. Harmadéves volt, amikor édesapja 1932. május 6-án meghalt hosszan tartó betegség (tüdő és torok) után. Édesanyja özvegyen itt élt haláláig, a lakás egy részét bérbe adta és gyönyörű kézimunkákat készített, hogy fiai tanulhassanak.

Édesapja, mint ceglédi református tanító, nagyon agilisán, tevékenyen részt vett a város és az egyház életében. Igényelték és méltányolták a munkáját. Közismert személy volt Cegléden.

György, a fiatalabbik fiú, a teológia elvégzése után 1933-ban Ceglédre került vissza a jeles prédikátor, Biblia-tudós Czeglédy Sándor mellé.

A sikeres ceglédi évek után öt év múlva a Kálvin téren lett lelkész, majd 1939-ben Orgoványba helyezték.

Az itt történetek fia – György – így ismeri: „Két fiatal, ceglédi munkaszolgálatos 1944-ben megszökött az orgoványi munkaszolgálatos táborból. Nem találták Budapesten az ellenállási kapcsolatukat, ezért inkább visszamentek Orgoványba, édesapámhoz. Rögtönítélő bíróság elé akarták állítani őket, mint katonaszökevényeket – itt gyakorlatilag csak egyfajta

ítélet létezett. Édesapám meglehetősen kockázatos, de nagyon eredményes közbelépésére az lett a vége, hogy a parancsnok lett a „kikötetésről” is, végül egy hónapra megvonta tőlük a kimenőt.

Az ötvenes évek végén egyikük felkeresett bennünket Cegléden, és megköszönte ismételten édesapámnak az életük megmentését. Ezután rövidesen, a hatvanas évek elején kivándorolt Izraelbe. Onnan írt később édesapámnak, hogy a másik ceglédi társával együtt emlékfát ültettek édesapám tiszteletére Jeruzsálemben, a Yad Vashemben (Holokauszt Emlékközpont), a Világ Igazainak kertjében.”

1948-tól a Cegléd-újívárosi gyülekezet választotta lelkészévé.

1964-ben Pécsre került lelkésznek, ahol 1965-ben esperessé választották. Egészségi állapota 1974-ben meggyengült, nyugdíjba vonult, feleségével György fia közelében élt Budapesten. 2003. szeptember 28-án hunyt el, 92 évesen.

Balog György bátyja Imre, 1930-ban, a szegedi főiskola elvégzése után természettan- és földrajztanárként került Budapestre, majd 1955-ben a Pécsi Tanárképző Főiskolára helyezték át, ahol egészen nyugdíjazásáig – 1973-ig – az állattani tanszéken docensként tanított. Imre neves rovargyűjtő és azon belül a lepkék érdekelték. 1932-ben belépett a Magyar Rovartani Társaságba, s még a háború előtt, két cikluson át, a társaság titkári teendőit is ellátta. Lepkegyűjteménye az évtizedek során az ország legnagyobb magángyűjteményévé vált, amelyet hatósági védelem alá is helyeztek. A teljes gyűjteményt - 1992-ben - a Magyar Természettudományi Múzeum vásárolta meg.³

CZAKÓ (CZMOREK) JENŐ (1901. DECEMBER 21.-1958. AUGUSZTUS 5)

Ö-1/17/35

4. kép Czákó Jenő

Kétfodonyban (Nógrád megye) született. A Czákó nevet 1929-ben vette fel. Kiskunhalason 1921-ben érettségizett. Teológiát Budapesten (1921-1922, 1923-1924) végezte, majd Montpellier-ben (1922-1923), Genfben (1924-1925) és Edinburgh-ban (1925-1926) tanult. 1928-29-ben segédlelkész a Bethánia Egyetnél Makón, 1929-től vallásoktató lelkész Cegléden. 1930. november 23-án szentelték lelkésszé Budapesten. Genfben baccalaureus theologiae, Debrecenben 1943-ban teológiai doktori, majd 1950-ben egyetemi magántanári fokozatot szerzett. Cegléden hunyt el. (14. kép)

³ A Cegléd Újívárosi Református Egyházközség iratai alapján.

Kiterjedt irodalmi munkásságot folytatott, műveinek jelentős része azonban kéziratban maradt. Legfőbb munkái: Morrison, az úttörő (Bp., 1934); Új énekek, 1-2. (szerk., Bp., 1940); Útitárs. Segédkönyv a gyakorlati bibliatanulmányozók számára (Bp., 1941); Vallástörténet a középiskola V. osztálya számára, A janzenizmus (Cegléd, 1943); Evangéliumi kánonok (összeállította, Bp., 1943); A kegyelem munkájának a rendje (Bp., 1945).⁴

Több, máig énekelt egyházi ének szerzője.

Tanítványai, a mai három református közösség tagjai őrzik emlékét. Ebben az évben helyezték el veje – Mikó László, a presbiteri szövetség jeles képviselője – hamvait sírjába.

CZEGLÉDI SÁNDOR (1883. MÁRCIUS 28.-1944. DECEMBER 23.)

Ö-1/04/55

5. kép Czeplédy Sándor

Magyar református lelkész, író, műfordító, bibliafordító.

Czeplédy Sándor (15. kép) Nádasdladányban született. Apja Czeplédy István teológiai tanár.

1905-ben a Pápai Református Főiskolán teológiát végzett, 1908-ban itt szerezte meg a magántanár képesítést is. Segédlelkészi szolgálat után különböző tisztségeket látott el, több egyházközségben működött.

A pápai főiskola gondnoka 1921-től, A dunántúli református egyházkerület lelkészi főjegyzője 1925-től.⁵

Szerkesztette és nagyobb részben ő fordította le 1907–1910 között Kálvin János, valamint A. Kuyper, F. Robertson műveit, az Újszövetséget (Győr, 1924; Budapest, 1930), Hamar Istvánnal és Kállay Kálmánnal Sylvester bibliai lexikonját adta ki. 1919-től a Dunántúli Protestáns Lapnak is felelős szerkesztője volt.

Cegléden 1928-1946-ig lelképásztor. Nevéhez fűződik a gyülekezeti ház építése és a leégett kupola újjáépítése.

1944-ben halt meg Cegléden. Rá is emlékeznek még a mai ceglédiek, Czákó Jenőhöz hasonlóan.

⁴ www.palocertek.hu/telepules.php?nev=Kétbodony 2014-10-15

⁵ Új magyar életrajzi lexikon I. A-Cs, szerk. Markó László, Magyar Könyvklub 2001. – 1030. p.

DOBOS JÁNOS (1804. ÁPRILIS 14.-1887. FEBRUÁR 3.)

Ö-1/23/52 (7. KÉP)

6. kép Dobos János

Dobos István és Litterati Mádi Erzsébet fiaként Óbudán született. Gyermekkorában fekete himlőn esett át, megcsúnyult arca miatt, sokáig nem tudott tükörbe nézni.⁶ Tanulmányait Kecskeméten és Debrecenben végezte. Előbb Lovasberényben lesz akadémiai rektor, majd miután letette a papi vizsgát 1831-ben megválasztják – Óbudán – apja helyére lelkésznek, és ott szolgált 1844-ig. Ebben az időben lett a protestáns unió híve Török Pál és Székács József hatására. Kömlődön, majd Pécelen lesz lelkész. 1847-48-ban az országgyűlés lelkésze. 1849-ben elveszíti feleségét Storch Katalint. 1852 tavaszán a Szentendrei-szigeten,

Tótfalun lesz lelkész. Ekkor veszi nőül Csokonai Vitéz Zsuzsannát, a költő unokahúgát.⁷(16. kép)

1854-ben kerül a ceglédi lelkészi állásba, ahol akkor épült a monumentális templom, és szükség volt a rettenthetetlen lelkére, hogy a hatalmas vállalkozás célhoz érjen. Az egyházkerület aljegyzőül, majd főjegyzőül választja, amely tisztséget 1882-ig betölti.(16. kép) Cegléden 1876-ban Kossuthot választották képviselőnek, és elhatározták, hogy a meghívólevelet egy küldöttség viszi el a nagy hazafinak. A száz fős küldöttség vezetőjéül és szónokául Dobos Jánost választották. 1879-ben ünnepelte a ceglédi lelkészség 25. és lelkipásztorságának 50. jubileumát. Tíz év múlva halt meg Cegléden.⁸

7. kép Dobos János sírfelirata

Jánost választották. 1879-ben ünnepelte a ceglédi lelkészség 25. és lelkipásztorságának 50. jubileumát. Tíz év múlva halt meg Cegléden.⁸

⁶ Történelmet írunk, szerk. Horváth Erzsébet és Literáty Zoltán Károli Gáspár Református Egyetem L'Harmattan Kiadó, Budapest 2012 – 127. p.

⁷ Szinyei József: Magyar írók élete és munkái II. [Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése](#) Veszprém 1981 – 922-925. p.

DR. FINTA ISTVÁN (1915. JÚLIUS 17.-1991)

Ö-2/06/09

Református lelkész. 1948-tól Budapesten, a dunamelléki egyházkerületben püspöki titkár, valamint az Egyetemes Konvent külügyi és sajtóügyi előadója. 1958-tól közel harminc éven át a Budapest-Budahegyvidéki gyülekezet lelkésze. A budapesti teológiai akadémia társadalomtudományi tanszékének rendes tanára, az egyházkerület lelkészi főjegyzője, és a Reformátusok Lapja felelős szerkesztője volt.⁹

FÜLE PÉTER EMLÉKMŰ

Ö-3B/03/29

Életnagyságú fiatal katonát ábrázoló szobor. (17. kép)

Felirata:

„Ifj Füle Péter 1890-1915. október 15.
Hősi halált halt. Nemes szíve az ellenség
által a csatatéren eltemetve idegen
földben porladozik. Ifjú életed vihar törte
össze egy tomboló vihar. Az érted
fennmaradóknak nem haltál meg.”

A frontra vonulás első napján esett el.
Mellette a szülei gránit sírköve, édesanyja
úgy gondolta, majd „rálát” a fiára.

8. kép Füle Péter emlékmű

⁸ Emlékkönyv Cegléd reformációjának 400-ik évfordulójára, Összeáll.: Sárkány József, Cegléd 1928 – 15. p.

⁹ http://archiv.ringmagazin.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1095&catid=80&Itemid=72
2014-11-05

GUBODY FERENC (1852. ÁPRILIS 24.-1907. JÚLIUS 10.)

Ö-3A/04/58

9. kép Gubody Ferenc

A dualizmus idején részben függetlenségi, ellenzéki Cegléden szemére vetették, hogy nem elég 48-as.¹⁰

Nagykőrösön született, Nagykőrösön, Budán, Eperjesen járt iskolába és jogi végzettséget szerzett. Tanulmányai befejeztével Kőrösön joggyakornok, majd Kiskunfélegyházán járásbírói aljegyző lett, innen került feleségével Ceglédre 1875-ben. Ügyvédi oklevele megszerzése után a ceglédi járásbírói székén dolgozott, míg polgármesterré választották.

Magánemberként jó kedélyű családszerető ember volt, aki szívesen járt szőlőjébe, tanyájára, vadászott és utazott. (19. kép, 18. kép)

Cegléd polgármestere (1884-1907). Modern, polgári szemléletű vezető, aki a legtöbbet tette Cegléd felvirágoztatásáért. Irányítása alatt valósult meg a városháza, a gimnázium, kórház, szegényház, árvaház, piactér, városrendezés, utcakövezés, villanyvilágítás fontos vívmányai és megkezdődött a Református Nagytemplom átépítése.

10. kép Gubody Ferenc síremléke

¹⁰ Cegléd története, Szerk.: Ikvai Nándor, Szentendre 1982 – 275 p.

HARASZTI BENJÁMIN (1782-1829)

Ö-1/01/04

„Ez alatt a kő alatt nincs sír, csak úgy lett idehozva” - hangzik a temetőgondnoktól, ha a régi sírkőről kérdezzük.¹¹ Bár eredete bizonytalan, mégis megemlítem, mint ahogy minden évben halottak napján megkoszorúzzuk. Hiszen a felirata hirdeti, hogy 16 évig volt prédikátor a ceglédi gyülekezetben.

A B. F. T. R. A.
E Sírhelyet nyájja közt magának
választotta egy hív Pásztor.(..l.e.)
T HARASZTI BENIAMIN Úr
Ki míg élt
A Ceglédi Helv. v. t. t. Gyülekezetben
felejthetetlen kedvességben XVI Eszt.
Predikátori
A Kecskeméti Egyházi Megyében
Assessori
A Dunamélyéki Superintendenciában
Censori s' Assessori hivatalt viselt
s' akit e' Síríp.ba
életinek 47dik Esztendeiben
vigasztalhatatlan hitvese
A DOMÉNY MÁRIA asszony
egyetlen egy KÁROLY fija mellé
kesergő szívvel helyeztetett
1829dik Eszt július 14dikén

Haraszi Benjámint 1813-29 között volt még az ősi templom prédikátora. Az ő lelkészsége idején szűnt meg Cegléden a „papmarasztás”.

¹¹ Dobozi Lászlóné közlése, 2014. szeptember 1, saját gyűjtés.

HORVÁTH PÁL (1825-1913)

Ö-3A/06/15 (20. KÉP)

Honvéd alezredes, hadosztályparancsnok, m. kir. ny. honvédezredes. Bibithy-Horváth Pál Székesfehérvárott született, kisvagyonú polgári családba. A bécsújhelyi katonaiskolán végzett. 1846-tól alhadnagy, 1848-tól hadnagy a 19. gyalogezredben. 1848 nyarától a délvidéki harcokban vett rész. 1849. január 19-től főhadnagy, majd hamarosan százados lett. Áprilisban őrnaggyá léptették elő, megkapta a III. osztályú katonai érdemrendet, és a 19. gyalogezred parancsnoka lett. Június 20-tól hadosztályparancsnok a 2. hadtestnél. Komáromban szolgált, ahol Klapka György alezredessé nevezte ki a vár feladása előtt. Az 1850-es évek elején hamis vádak alapján letartóztatták és bebörtönözték. 1886-ban előléptették honvédezredessé, de nemsokára nyugdíjazták.

11. kép Horváth Pál kriptája

ÓCSAI LÁSZLÓ (CEGLÉD, 1904. MÁJUS 18.- CEGLÉD, 1990. DECEMBER 26.)

Ö-8/06/06

Utoljára vezsenyi lelkész.(21. kép) Vele egy sírban nyugszik Dr. Csurgai László, Cegléd város főorvosa.

12. kép Ócsai László gyászjelentése

JÁKÓ JÁNOS (MAGYARIGEN, 1905. FEBRUÁR 6.-1964. FEBRUÁR 24.)

Ö-2/07/11

Apja a köpeczi barnaszénbánya könyvelője volt. A nagyenyedi Bethlen Kollégiumban érettségizett. és gyógyszerész diplomát szerzett. Nősülése után Szegváron majd Cegléden saját gyógyszerétárát vezette, illetve felesége derekegyházi földjén gazdálkodott. 1951-ben

mindenét államosították, és előbb a vecsési gyógyszertárba, később Ceglédre került. Itt érte a forradalom. A Forradalmi Bizottság vezetője lett, így a megtorlás idején súlyosan meghurcolták. Halálra ítélték, majd megváltoztatták az ítéletet és másfél év fegyházatot kapott. A börtönben elszenvedett kínszások, verések következtében rákos lett, mely végül halálát okozta. (22. kép)

Fia a 2014-es '56-os megemlékezésre Ceglédre látogatott, jelentős adománnyal támogatta a temető fenntartását.

13. kép Jákó János síremléke

PATKÓS IRMA (SZIKLAI JENŐNÉ) (1900. MÁRCIUS 8. - 1996. OKTÓBER 24.)

Ö-1/03/02

14. kép Patkós Irma a felszei templomban

Patkós József és Ecsér Zsuzsanna hetedik gyermekeként Cegléden született. Egyszerű életet éltek. Szülei szorgalmas munkájának köszönhetően nem kellett éhezniük. Édesanyja gesztenyét sütött, édesapja pedig ezt árulta kosárból. A kis Irmának könnyen ment a tanulás. Eszter testvérét néhányszor elkísérte a zeneiskolába, ahol énekelni és zongorázni tanult. Nagyon megtetszett neki, így ő is szorgalmas gyakorlásba kezdett. Idősebb testvérei, Zsuzsanna és Mária, már Pesten dolgoztak ezért Eszterrel úgy határoztak, hogy ők is szerencsét próbálnak. 1918 őszén Eszterrel beiratkoztak az Országos Színész Egyesület iskolájába.¹²

Első szerződése Nyíregyházára szólította, de mire odaért, felszámolták a társulatot fizetéképtelenség miatt. 1921-ben Békéscsabára szerződött. A színészelet igen sok megpróbáltatással járt, mert, ha le is szerződtek, gyakran vált fizetéképtelenné az igazgató, így tovább kellett állni. Helyettesíteni hívták Szegedre, de utána szerződést is kötöttek vele. Sorra kapta a főszerepeket. A szegedi társulat feloszlott. Kiss Árpád és Sziklai Jenő társulatot alapítottak, ide hívták beugrani, ami olyan jól sikerült,

¹² C. Fehér Ferenc: Patkós Irma, Cegléd, 1990. – 6-22. p.

hogy ott is maradt. Mikor Sziklai 1923-ban megkérte a kezét, ő igent mondott. Fiatal kora miatt azonban szülői engedélyre volt szüksége a házassághoz. Több társulatnál megfordultak, egy hónapra még Ceglédre is eljöttek.¹³

Szüleit támogatta. Mária nővére volt társa és lakott velük, vezette a háztartást. Irma visszavonult, szerény életet élt, míg férje minden este kártyázni járt. Testvére, Eszter szintén sokra vitte: Fiumében, később Olaszországban alapított társulatot. Ott is ment férjhez.¹⁴

Bár Sziklai Jenő nem volt hűséges férje, ő türelemmel és megbocsátással viseltetett iránta. Gyermeük nem született, mert egyszer elvetélt, egyszer pedig méhen kívüli terhes volt, amibe majdnem belehalt. Férje zsidó származása miatt nehéz idők következtek rájuk. Előbb csak munkát nem kaptak, később férjét elvitték munkaszolgálatra. Bár küldött neki csomagot és látogatni is próbálta nem sok sikerrel. Az utolsó hír az ausztriai Gmündenből érkezett róla. Ezért 1945 után özvegygé nyilvánították. Budapest bombázását egy óvóhelyen vészelte át. Ezek a megpróbáltatások fehérre festették a haját.¹⁵

A háború után többfelé próbálkozott, egyre kevesebb sikerrel. Az 1956-os forradalom Budapesten érte, de őt a politika mindig hidegen hagyta. Csak a családjáért aggódott, és az első lehetőséggel hazautazott Ceglédre. A forradalom után sokat dolgozott, egészen addig, míg egy ellenlábasa nem nyugdíjaztatta 1960-ban. Visszaköltözött Ceglédre, ahol a piacon árulta azokat a terményeket, amiket a szőlőjükben megtermeltek. 1965-ben megkeresték egy filmszereppel. Ettől kezdve rendszeresen hívták filmezni. Közben testvéreit ápolta, gondozta halálukig. Majd száz filmet forgatott még haláláig.¹⁶

Nevét a Patkós Irma Művészeti Szakközépiskola viseli Cegléden.

Bár akkoriban nem voltak női presbiterek ő „tiszteletbeli presbitere” lett a felszegi gyülekezetnek, olyan sokat tett érte. A templom különböző ünnepeit fellépéseivel tisztelte meg. (20. kép)

SZOMORÚ ISTVÁN DR. (1914. ÁPRILIS 5.-1996. JÚNIUS 21.)

Ö-4/11/18

Cegléden született, szülei kisbirtokosok voltak. Az érettségiig Cegléden tanult, utána Kecskeméten és Szegeden folytatta, végül a kolozsvári Ferenc József Tudományi egyetemen szerzett államtudományi doktorátust, 1941 decemberében.

¹³ C. Fehér Ferenc: Patkós Irma, Cegléd, 1990. – 26-42. p.

¹⁴ C. Fehér Ferenc: Patkós Irma, Cegléd, 1990. – 47-54. p.

¹⁵ C. Fehér Ferenc: Patkós Irma, Cegléd, 1990. – 80-93. p.

¹⁶ C. Fehér Ferenc: Patkós Irma, Cegléd, 1990. – 97-128. p.

A háború alatt katona és hadifogoly volt, ahonnan 1946-ban tért haza.

1939-től a ceglédi Polgármesteri Hivatalban volt alkalmazásban, mint a Közellátási Hivatal vezetője, aljegyzőként. 1942-ben megjelent „Levelek Oroszországból” című írása miatt 1946-ban elítélték. 1964-ben rehabilitálták és visszavették a Városi Tanácshoz, innen ment nyugdíjba. A '70-es években újra jelentek meg írásai, helytörténeti előadásokat tartott. Ő írta „A ceglédi református templomok története” című könyvet.

1950-től presbiter, '73-tól főgondnok a felszegi egyházközségben haláláig.

VAJASS ZOLTÁNNÉ PIROS IDA (1870-1970)

Ö-7/02/21 (21. KÉP)

Házat adományozott a gyülekezetnek árvaház céljára.

16. kép Vajass Zoltánné Piros Ida síremléke

Ebből lett mára a Molnár Mária nevet viselő gyermekotthon. A gyermekotthonban elhunyt gyerekek, a sírja körül letek nyugalmat.

A temető különlegessége, hogy Molnár Máriának is van itt egy síremléke, de természetesen ez csak emlék, hisz a Csendes-óceánban nyugszik. (14. kép)

15. kép Molnár Mária emléke

ZSENGELLÉR GYULA ÉS FELESÉGE ASZTALOS TERÉZIA

Ö-4/01/11

17. kép Zsengellér Gyuláné

Mindketten reformátustanítók voltak. Zsengellér Gyuláné (25. kép), az asszonykör alapítója és örökös elnöke, valamint a gyülekezeti ház építésének szorgalmazója és véghezvivője. (26. kép)(Lásd:**Hiba! A könyvjelző nem létezik.** oldal)

18. kép Emléktábla a gyülekezeti házban